

GEOGRAFIE

Sammandragen
utur ee nyaste och tillförliteligaste

Auctorer

af

DANIEL DJURBERG.

I. Delen

Stockholm, 1776.
hos Bokhandlaren D. Segerdahl.
för Auctorens räkning,
Fryckt hos Lars Wennberg.

GEOGRAFIE,
Sammandragen
utur
de Nyaste och Tilförliteligaste
Auctorer,
af

DANIEL DJURBERG,
*Apologist, Ledamot af Cosmogr. Sällsk.
i Upsala.*

II. Delen

STOCKHOLM
Tryckt hos P. Hesselberg.
1778.

och de 3 följande under den sednare. Finland förer Titul af Storfurstendöme, men brukas ej nu mera uti Konunga-Titeln.

I. Åbo Lån.

Detta Högdingedöme innefattar största delen af Landkapet *Egentliga Finland*, hela *Åland* och en ringa del af *Österbotn*. Det är belägit emellan 59 gr. 50 min. och 62 gr. 15 min. Latitud. Det gränсар i Norr til *Wasa Lån*, i Öster til *Tawastehus Lån*, i Söder til *Östersjön* och i Väster til *Norrbotn*. Dets Längd är 30 mil, Bredd 11, och Rymd 194 *Qvadrat mil*. Landet är mycket fruktbart och ljusligt, särdeles i södra delen, samt begåvat med vackra Sjöar, Strömar, Åkrar, Ängar, Mulbete, Humlegårdar, Skogar och många Jernbruk; men Norra delen är icke så mycket bebodd, emedan belägenheten är icke så fördelagtig. Dessutom har Lånet en anseelig Skårgård, hvarest Fisk fångas i myckenhet af allehanda slag. Inbyggarna nära sig i synnerhet genom Åkerbruk, Boskapsikjötsel, Fiskerien och Skogens nyttjande; samt driva handel med Spanmål, Mjöl, Boskap, Hudar, Smör, Talg, Lårfter, Lin, Hampa, Tråkaril, Bjälkar, Bråder, Wed, samt Lax och Sik. De störste Sjöar äro *Ikalis Sjön* och *Pyhäjärvi*, samt delar af *Ruoväsi* och

Näsijärvi. De största Strömar äro; utom *Kumo El,* *Eurajoki,* *Wittis Å,* *Aurajoki* och *Haliko Å.* Länets består som nämnt är af 2 delar: Fasta Landet eller Egentliga Finland och Ön Åland.

a. EGENTELIGA FINLAND.

Härunder förstås nu mera icke hela detta Landskap, utan endast största delen deraf och en ringa del af Österbotn, emedan det öfriga hörer til Tavastehus och Wasa Höfdingedömen. Man märker:

1. ÅBO, Lat. *Aboa*, på Finska *Turku*, en tämligen anseelig Stad vid Ån Aurajokis utlopp i Havet. 40 Mil från Stockholm, är den största i Finland; men ligger mycket sydändt, och lägst af hela fasta Landet, på en lumpig grund, och dess ena tract är aldeles et Kärr. Den är Säte för en Hofrätt, en Lands-höfdinge, en Biskop och et Universitet, samt ättkilliga Underrätter. Här är ock en Cathedral Skola och et Boktryckeri. De många publika hus giva Staden icke ringa prydnad, hvaribland äro 2 Kyrkor: Domkyrkan och Hospitalskyrkan; Hof-rätts Huset, Academie-Huset, Stadens Rådhus, Presidents - Landshöfdinge-och Biskops-Husen. Här är ock et vackert Pæckhus, et Lazaret och et Spinhus. Af Manufactur anstalter finnas här anlagde et Sockerbruk, en Ylle-och Klådes-Fabrik, 2 Tobakspinnerier, 2 Regarns - Tröje-och Strump-Fabriker, 1 Parkums

kums Fabrik, 1 Linne-och Bomulls-samt Linne-Damast väveri, och dessutom et vackert Skeppsvarf samt 1 Tegelbruk. Hamnen är beqväm och ligger $\frac{1}{2}$ mil från Staden. Staden njuter Stapelfrihet, driver anseelig handel, så väl in-som utrikes på Medelhavet, Holland, Portugal, England, Spanien, Ryssland och Danmark; men handeln skulle vara större, om ej Finska Almogens Seglations frihet betoge dess och flere Städers tilväxt. De varor som Staden utförer bestå förnämligast uti Jern, Spanmål, Torra Gäddor och andra Matvaror, Hudar, Talg, Lin, Hampsa, Lärft, Bråder, Bjälkar, Tjåra och andra Skogs tilvårkningar. De inkommande bestå uti de för andra Städer vanliga Handelsvaror. År 1769 ägde Staden 17 Fartyg, tillsammans om 2124 Låster; et af dem drog 350, 1 hölt 300, 1 annat 270, de öfrige drogo från 222 til 34 Låster. Samma år funnos här 6754 Människor. Kronans Landtullsupbörd stiger til 5150 Riksdaler årligen.

2. NÄDENDAL, en liten Stad $1\frac{1}{2}$ mil från Åbo, idkar et snällt Strumpstickeri och driver god handel på Stockholm med Tråstrumpor, jämväl med Boskap, Hästar och Victualier. Här finnas 615 Inbyggare, hvaraf 381 äro mantalskrefne. Stadens Fartyg äro 3, dragande tillsammans 90 Låster; Tullupbörden stiger til 270 Riksdaler årligen.

3. NYSTAD, en liten Sjöstad, belägen på en behagelig ort vid Norrbotn, $8\frac{3}{4}$ mil från

Åbo, har en god hamn, njuter Stapelfrihet på Östersjön och driver handel så väl på Danmark och andra Östersjö-orter, som på Stockholm, til hvilken Stad föres Läckter, Tråkåril, Victualievaror och Kumin. Stadens Fartyg stiga til 30 Stycken. De mantalskrefnas antal år 780. Landtullsupbörden stiger til 430 Riksdaler.

4. RAUMO, lat. *Rauma*, en liten Sjöstad vid en Fjärd af Norrbotn, 11 mil från Åbo, njuter Stapelfrihet på Handelsplatserne vid Östersjön, och handlar så väl på dem som Stockholm. Til de förra Orterne utskäppas Läckter, Årånnen och Tråkåril; och til den sednare Nåver, Wed, Tråvaror och Victualier. Staden äger 26 på Klinkert bygde Furuskutor. Invånarnes antal år 1291, Landtullsupbörden stiger til 430 Riksdaler.

5. BJÖRNEBORG, en någorlunda god Stad, ganska angenämt belägen vid Kumo Elfs utlopp i Norrbotn, 13 mil från Åbo, njuter Stapelfrihet, samt driver handel på Amsterdam med Tjåra och Bråder, på årskilliga orter vid Östersjön med Tråkåril och Wirke, samt på Stockholm med Tråvaror och Fisk, i synnerhet god Lax och Sik. År 1769 hade Staden 17 Fartyg, hvaraf 1 drog 90 Låster; de öfrige från 64 til 13, tillsammans 632 Låster. Inbyggarnes antal år 1575, och Landtullsupbörden stiger til 460 Riksdaler.

6. Lillbåjkilå, en tämligen ansenlig Kongsladugård. *Pyhä*, *Monois* och *Nito* äro och Kongsgårdar.

7. *Sa-*

7. *Saris*, Överste Boställe för Lif-Dragonerne.

8. *Björkboda*, *Menngis*, *Kautna* och *Fredriksfors*, *Tykö*, *Koskis* och *Kustoåro* Jernbruk.

9. *Kimito*, den ansenligaste Ön i hela Finlands Skärgård.

b. ÖN ÅLAND.

Lat. *Alandia*. Denna Ö tillika med åtskilliga smärre kringliggande utgöra ett Landskap. Detta är belägit vid Gränsen af Östersjön och Norrbotn. Landet är ojämt och backigt, och har god tilgång på skog. Jordmånen är nog bärande, så at Spanmålen räcker til Inbyggarnes förnödenhet. Mulbetet är kosteligt, hvadan Boskapskötseln drives med fördel, och göres här Ost, som är bland den bästa, som i Sverige tilredes. Skärgården är rikeligen välsignad med Fisk, i synnerhet är Strömmingsfisket ansenligt. Inbyggarna tala Svenska och hava sin mästa näring af Åkerbruk, Boskapskötsel, Fiskerier, Sjöfogels och Skålfänge, Jagt, Sjöfart och Skogens nyttjande, samt driva handel med Smör, Ost, Tråvärke, men i synnerhet med Wed och Kol. Landet innehåller 752 hela Hemman och bebos af vid pass 10000 Människor. Man märker:

1. *Castelbolm*, en Kongsgård och Kongl. Post-Contoir.

2. *Grels-*

GEOGRAFIE,

Sammandragen

utur

de Nyaste

och

Tilförliteligaste

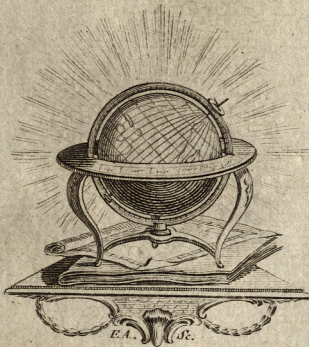
Auctorer

af

DANIEL DJURBERG

Ledamot af Cosmogr. Sällsk. i Upsala.

III. Delen

STOCKHOLM

Tryckt hos A. Nordström.

1780